

INFOÜHISKONNA 2021. a TULEMUSARUANNE

Sisukord

1.	Infoühiskonna tulemusvaldkond	2
1.1.	Tulemusvaldkonna üldinfo	2
1.2.	Tulemusvaldkonna mõõdikud	2
1.3.	Tulemusvaldkonna eelarve jaotus programmide lõikes	4
1.4.	Tulemusvaldkonna eelarve täitmine (tuhat €)	4
1.5.	Tulemusvaldkonna olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)	5
2.	E-riigi ja sideturu arengu programm	6
2.1.	Programmi üldinfo	6
2.2.	Programmi kulud meetmete lõikes	6
2.3.	Programmi mõõdikud	7
2.4.	Olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)	8
2.5.	Meetmete ja tegevuste mõõdikud	9
2.6.	Programmi planeeritud tegevuste elluviimine	11
2.7.	Aruandeaasta eelarve täitmine (tuhat eurot)	15
3.	Küberturvalisuse programm	16
3.1.	Programmi üldinfo	16
3.2.	Programmi kulud meetmete lõikes	16
3.3.	Programmi mõõdikud	17
3.4.	Olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)	18
3.5.	Meetmete ja tegevuste mõõdikud	19
3.6.	Programmi planeeritud tegevuste elluviimine	21
3.7.	Aruandeaasta eelarve täitmine (tuhat eurot)	23

1. Infoühiskonna tulemusvaldkond

1.1. Tulemusvaldkonna üldinfo

Tulemusvaldkond: Infoühiskond
Valdkonna arengukava jm seonduvad strateegilised dokumendid: Digiühiskonna arengukava 2030, Infoühiskonna arengukava 2020 (2021. aasta oli üleminekuasta kahe arengukava vahel, seega lõpetati vana arengukava tegevusi ja samas viidi läbi juba sissejuhatavaid tegevusi uue arengukava eesmärkide täitmiseks)
Tulemusvaldkonna eesmärk: Eestis on loodud hästi toimiv keskkond IKT laialdaseks kasutamiseks ja nutikate lahenduste loomiseks, mis on seeläbi tõstnud majanduse konkurentsivõimet, inimeste heaolu ja riigivalitsemise tõhusust.
Eesti 2035 sihid (alasihtide täpsusega): Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik ning Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik

Programm: E-riigi ja sideturu areng Vastutav ministeerium: MKM	Programm: Küberturvalisus Vastutav ministeerium: MKM
Programmi eesmärk: Tehnoloogiatrende ja elanike vajadusi arvestav taristu, mis töötab nii avaliku kui ka erasektori huvides, võimaldades tootlikkuse kasvu mõlemas sektoris ning kõigil isikutel Eestis kasutada mis tahes ajal kiiret interneti.	Programmi eesmärk: Eesti on kõige küberturvalisem digitaalne riik.

1.2. Tulemusvaldkonna mõõdikud

Eesmärk: Eestis on loodud hästi toimiv keskkond IKT laialdaseks kasutamiseks ja nutikate lahenduste loomiseks, mis on seeläbi tõstnud majanduse konkurentsivõimet, inimeste heaolu ja riigivalitsemise tõhusust.						
Tulemusvaldkonna mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed		
	2019	2020	2021	2021	2022	2035*
Küberintsidentide arv, mis häirib olulisel määral ühiskonna sotsiaalset ja majanduslikku toimimist või sunnib loobuma harjumuspärastest digitaalsetest lahendustest	70**	26	7	≤ 70	≤ 70	

Eesti elanikud tunnevad end internetis turvaliselt ning usaldavad e-riiki: turvariski vältimise kaalutlustel avaliku sektori või teenusepakkujaga elektroonilisest suhtlemisest hoidunute osakaal	3,10%	***	***	3,10%	3,10%	
Eesti elanikud tunnevad end internetis turvaliselt ning usaldavad e-riiki: turvalist elektroonilist identiteeti kasutavate inimeste osakaal elektroonilist identiteeti omavatest elanikest	69%	67%	68%	65%	65%	
100Mbit/s või suurema kiirusega interneti kasutamise osakaal	18%	18%	26,4%	22%	24%	
Rahuolu e-teenustega 85% elanike seas	65%	78%	****	70%	80%	90%
Rahuolu e-teenustega 90% ettevõtjate seas	60%	79%	****	75%	80%	
Turvalist elektroonilist identiteeti kasutavate inimeste osakaal elektroonilist identiteeti omavatest elanikest	69%	67%	68%	67%	69%	
Interneti mittekasutajate osakaal 16-74-aastaste Eesti elanike seas	9,8%	10,9%	9%	8%	6%	
IKT-spetsialistide osakaal koguhõives	6,9%	6,4%	7,1%	8%	8%	

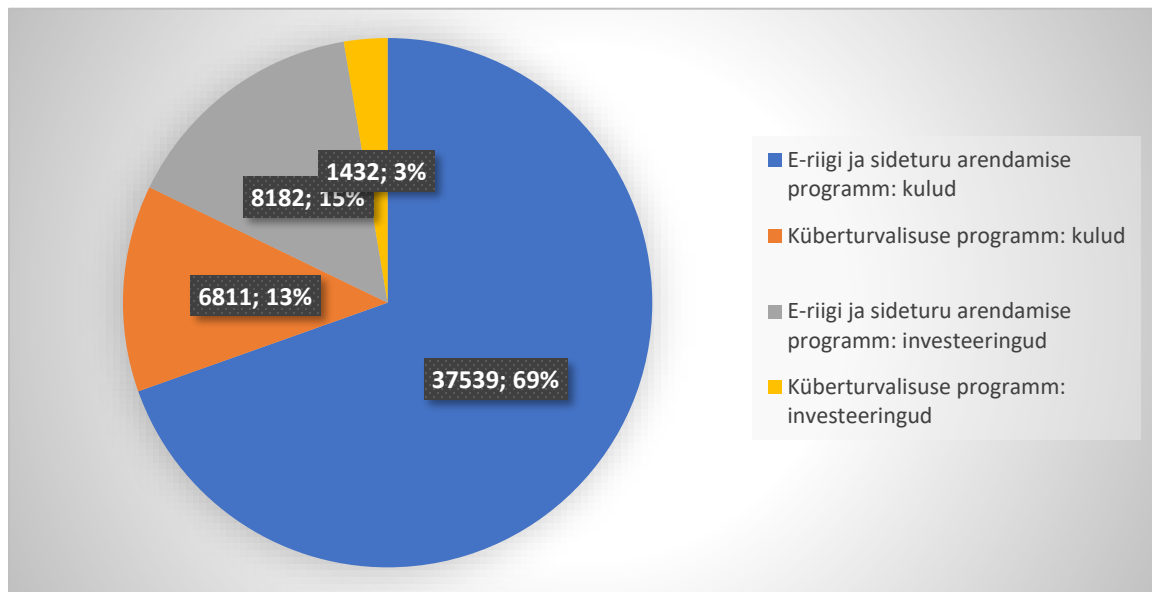
* Väärtus selles veerus näitab ühtlasi, et tegemist on Eesti 2035 mõõdikuga

** 2020. aasta numbri suur erinevus võrreldes 2019. aastaga tuleneb sellest, et muutus metoodika, vaadati üle ning lepiti kokku asjakohasemad mõõtmise kriteeriumid.

*** Statistika kogutakse 2022.a IV kvartaliks

**** Rahulolu mõõdiku allikaks on Teenuste kataloog, mis läks mahukale reformimisele. Seega pole võimalik 2021. aasta seis välja võtta. Vanas vormis Teenuste kataloog on suletud ja uus metodoloogia töötatakse välja 2022. aasta jooksul.

1.3. Tulemusvaldkonna eelarve jaotus programmide lõikes

1.4. Tulemusvaldkonna eelarve täitmine (tuhat €)

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Kulud	60712	55062	44349
Investeeringud	4564	15652	9614

1.5. Tulemusvaldkonna olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)

Positiivsed arengud

2021. a detsembris valmis ja ka juurutati esimese välise osapoole juures nõusolekuteenus, mille eesmärk on võimaldada erasektori ligipääsu avaliku sektori käes olevatele kodanike andmetele. 2021. a lõpus loodi Vabariigi Valitsuse kabineti otsusega Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (RIT). Samuti sai kinnitatud esialgne kesksetele teenustele üleminekukava. Sidevõrkude turbe tagamiseks täiendati Elektroonilise side seadust ja VV määrust (5G ja sidevõrkude turbe regulatsioon) ning küberturbe tagamise parandamiseks ja strateegilise juhtimise tõhustamiseks täiendati MKM-i põhimäärust ja loodi riikliku küberturvalisuse osakond. Eesti saavutas ÜRO ITU küberturbe indeksis (Global Cybersecurity Index) seni kõrgeima koha (3 koht).

Need tegevused panustasid Eesti 2035 Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik ning Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik strateegilistesse sihtidesse.

Väljakutsed

Väljakutseteks on suurte algatuste rakendamine läbivalt kogu avalikus sektoris. Eesmärk on laiendada nõusolekuteenuse kasutuselevõttu ning toetada riigiasutustes juurutamist. Jätkame nii andmejälgija kui nõusolekuteenuse arendamist vastavalt kasutajate vajadustele ning loome vajaliku õigusliku aluse. Viiakse läbi riigi IT teenuste konsolideerimine vastavalt tegevuskavale, mille tulemusel tuuakse 2022. aastal keskele teenusele üle esimesed kasutajad. 5G sageduskonkursid viiakse läbi 2022. aastal. Küberturvalisuse suurendamiseks töötatakse välja küberturbe seire meetodika; arendatakse riikliku küberturbe juhtimist ning täiendatakse küberturvalisuse seadust. Oluline väljakutse on esimeste sündmusteenuste elluviimine (esimeste hulgas abielu ja lapse saamine). Uue aasta esimeses kvartalis on plaanis lõpetada Bürokrati baasplatvormi arendused ning juurutada Bürokratt esimeses kolmes asutuses.

Läbivateks väljakutseteks tulemusvaldkonnas on järgnevad teemad, millele baseerudes on koostatud ka riigieelarve lisataotlus:

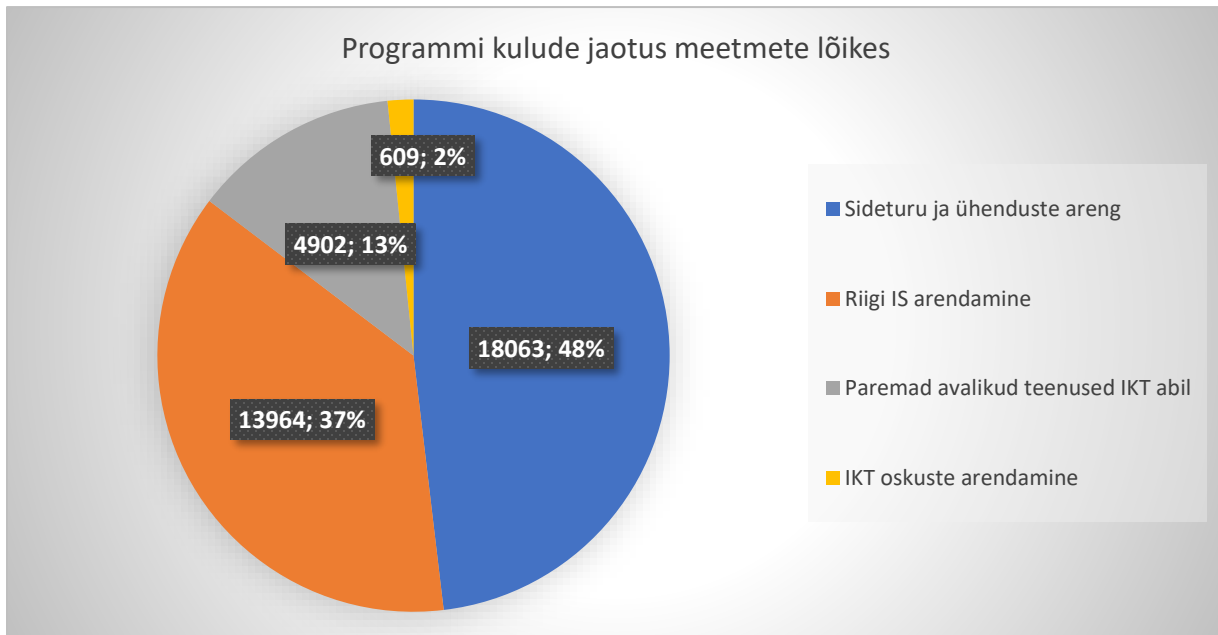
1. Jätkusuutlikkuse tagamine (olemasoleva baasi kindlustamine) –
    - asutustel on baasrahastus olemasolevate teenuste kvaliteetseks ja turvaliseks käitamiseks, aga arendusprojektide nõuetekohaseks teostamiseks ebapiisav;
    - süsteemide jätkusuutlikkuse tagamine on piiratud ressursside tõttu raskendatud ja tekib oht uute taakvarade tekkimiseks, sest rakenduste pidev uuendamine on alarahastatud;
    - Riigi jaoks oluliste kriitiliste infosüsteemide jätkusuutlikkuse tagamine;
  2. Tuleviku kindlustamine –
    - Teenuste kasutusmugavus ei vasta kasutajate ootustele;
    - Digipöörde elluviimine läbi uute tehnoloogiate rakendamise;
  3. Küberturvalisuse tagamine –
    - Olemasolev IT infrastruktuur ei taga piisavat kaitset uute küberturvalisuse riskide vastu.
-

2. E-riigi ja sideturu arengu programm

2.1. Programmi üldinfo

Programmi nimi	E-riigi ja sideturu areng
Programmi eesmärk	Tehnoloogiatrende ja elanike vajadusi arvestav taristu, mis töötab nii avaliku kui ka erasektori huvides, võimaldades tootlikkuse kasvu mõlemas sektoris ning kõigil isikutel Eestis kasutada mis tahes ajal kiiret internetti.
Eesti 2035 sihid (alasihtide täpsusega)	Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik ning Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik
Peavastutaja ministerium (minister)	MKM (ettevõtlus- ja infotehnoloogiainister)
Kaasvastutaja ministerium (minister)	-

2.2. Programmi kulud meetmete lõikes

2.3. Programmi mõõdikud

Eesmärk:	Tehnoloogiatrende ja elanike vajadusi arvestav taristu, mis töötab nii avaliku kui ka erasektori huvides, võimaldades tootlikkuse kasvu mõlemas sektoris ning kõigil isikutel Eestis kasutada mis tahes ajal kiiret internetti.				
Programmi mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
100Mbit/s või suurema kiirusega interneti kasutamise osakaal	18%	18%	26,4%	22%	24%
Rahuolu e-teenustega 85% elanike seas	65%	78%	-*	70%	80%
Rahuolu e-teenustega 90% ettevõtjate seas	60%	79%	-*	75%	80%
Turvalist elektroonilist identiteeti kasutavate inimeste osakaal elektroonilist identiteeti omavatest elanikest	69%	67%	68%	67%	69%
Interneti mittekasutajate osakaal 16-74-aastaste Eesti elanike seas	9,8%	10,9%	9%	8%	6%
IKT-spetsialistide osakaal koguhõives	6,9%	6,4%	7,1%	8%	8%

* Rahuolu mõõdiku allikaks on Teenuste kataloog, mis läks mahukale reformimisele. Seega pole võimalik 2021. aasta seis välja võtta. Vanas vormis Teenuste kataloog on suletud ja uus metodoloogia töötatakse välja 2022. aasta jooksul.

2.4. Olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)

2021. a detsembris valmis ja ka juurutati esimese välise osapoole juures nõusolekuteenus, mille eesmärk on võimaldada erasektori ligipääsu avaliku sektori käes olevatele kodanike andmetele. 2021. a lõpus loodi Vabariigi Valitsuse kabineti otsusega Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (RIT). Samuti sai kinnitatud esialgne kesksetele teenustele üleminekukava. Ajakohastati sideturu õiguslikku raamistikku (sh Euroopa elektroonilise sidedirektiivi ülevõtmine), et toetada sideturu arengut ja konkurentsi. Sidevõrkude turbe tagamiseks täiendati Elektroonilise side seadust ja VV määrust (5G ja sidevõrkude turbe regulatsioon) ning küberturbe tagamise parandamiseks ja strateegilise juhtimise tõhustamiseks täiendati MKM-i põhimäärust. Samuti loodi MKM-i riikliku küberturvalisuse osakond. Eesti saavutas ÜRO ITU küberturbe indeksis (Global Cybersecurity Index) seni kõrgeima koha (3 koht).

Väljakutseteks on detsentraliseeritud küberturvalisuse tagamise süsteemi keskne koordineerimine ja strateegiline juhtimine. Eesmärk on laiendada nõusolekuteenuse kasutuselevõttu ning toetada riigiasutustes juurutamist. Jätkame nii andmejälgija kui nõusolekuteenuse arendamist vastavalt kasutajate vajadustele ning loome vajaliku õigusliku aluse. Viiakse läbi riigi IT teenuste konsolideerimine vastavalt tegevuskavale, mille tulemusel tuuakse 2022. aastal keskele teenusele üle esimesed kasutajad. Küberturvalisuse suurendamiseks töötatakse välja küberturbe seire metoodika; arendatakse riikliku küberturbe juhtimist ning täiendatakse küberturvalisuse seadust. Oluline väljakutse on esimeste sündmusteenuste elluviimine (esimeste hulgas abielu ja lapse saamine). Uue aasta esimeses kvartalis on plaanis lõpetada Bürokrati baasplatvormi arendused ning juurutada Bürokratt esimeses kolmes asutuses. Ühenduvuse parandamiseks käivitatakse taasterahastust finantseeritav juurdepääsuvõrkude toetusmeede maapiirkondade jaoks. Samuti on kavas välja anda esimesed 5G sagedused 3,6 GHz sagedusalas. Ühenduvuse parandamiseks käivitatakse taasterahastust finantseeritav juurdepääsuvõrkude toetusmeede maapiirkondade jaoks. Samuti on kavas välja anda esimesed 5G sagedused 3,6 GHz ja 700 MHz sagedusalas.

2.5. Meetmete ja tegevuste mõõdikud

Programm on jaotatud neljaks meetmeks.

Meede 1. Sideturu ja ühenduste areng					
Eesmärk: Kõigile tarbijatele on loodud liitumise võimalus kvaliteetse ja taskukohase sidetaristuga					
Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi kahe programmi tegevuse.					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Kiire internetiühendusega kaetud majapidamiste osakaal	84%	84%	90%	88%	94%

Tegevus 1.1. Sideturu reguleerimine ja arendamine					
Eesmärk: Tagada õiguslik raamistik, mis toetab sideturu arengut ja konkurentsi.					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Järgmise põlvkonna mobiilsideks valmisolek	-	-	-	2/3 5G sagedusi on välja antud	Kõik 5G sagedused on välja antud

Tegevus 1.2. Sideühenduste reguleerimine ja arendamine					
Eesmärk: Luua õiguslik raamistik, mis aitaks kaasa sideühenduse arengule					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
30 Mbit/s kiirusega interneti kättesaadavus kõigi Eesti elanike jaoks (kaabelside)	80%	80%	82%	90%	95%

Meede 2. Riigi infosüsteemi areng					
Eesmärk: E-teenuste baastaristu toetab Eesti elanike ja ettevõtjate tegevusi nii kodus kui ka piiriüleselt					
Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi kahe programmi tegevuse.					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID, Smart ID) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest elanikest	69%	67%	68%	67%	69%
Mitteresidentide poolt loodud ettevõtete arv	11 658	15219	19944	19500	25000
Riikide arv, kellega Eesti on avanud teenuste baastaristul (nt X-teel või elektroonsel identiteedil) põhinevaid piiriüleseid avalikke teenuseid	2	2	2	3	5
X-teega liitunud ettevõtete arv		324	509	336	342

Tegevus 2.1. Riigiside ja riigivõrgu arendamine

Eesmärk: Tagada riigile turvalised ja toimepidevad infokommunikatsiooni ning nutika taristu teenused.

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Tagada võrkude omavaheline liiklus ka siis, kui ühendus välisriikidega on mingil põhjusel häiritud. Teenuse käideldavuse %	99,89%	99,89%	99,9%	99,95%	99,95%
Tagada andmeside teenuse andmevahetuseks ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahel. Teenuse käideldavuse %	99%	99%	99%	99%	99%

Tegevus 2.2. Riigi e-teenuste baastaristu arendamine

Eesmärk: On tagatud e-teenuste baastaristu, mis toetab Eesti elanike ja ettevõtjate tegevusi nii kodus kui ka piiriülevalt

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Turvalist elektroonset identiteeti (ID-kaart, mobiil-ID, digi-ID, Smart ID) kasutavate inimeste osakaal eID-d omavatest elanikest	69%	67%	68%	67%	69%
Mitteresidentide poolt loodud ettevõtete arv	11 658	15219	19944	19500	25000
Riikide arv, kellega Eesti on avanud teenuste baastaristul (nt X-teel või elektroonsel identiteedil) põhinevaid piiriüleseid avalikke teenuseid	2	2	2	3	5
X-teega liitunud ettevõtete arv		324	509	336	342

Meede 3. Paremad avalikud teenused IKT abil

Eesmärk: Rahuolu kasv e-teenustega ettevõtjate ning elanike seas

Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi ühe programmi tegevuse

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Rahuolu e-teenustega 90% ettevõtjate seas	65%	78%	-*	70%	80%
Rahuolu e-teenustega 85% elanike seas	60%	79%	-*	75%	80%

* Rahuolu mõõdiku allikaks on Teenuste kataloog, mis läks mahukale reformimisele. Seega pole võimalik 2021. aasta seisuga välja võtta. Vanas vormis Teenuste kataloog on suletud ja uus metodoloogia töötatakse välja 2022. aasta jooksul.

Tegevus 3.1. Proaktiivsed, taustal toimivad avalikud teenused IKT abil

Eesmärk: Avalike teenuste toimimine kasutajatele mugavalt ja riigile tõhusalt

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022

Töötavate proaktiivsete sündmusteenuste arv	0	0	3	3	6

Meede 4. IKT oskuste areng

Eesmärk: Rohkem kõrgema lisandväärtusega töökohti, suurem rahvusvaheline konkurentsivõime ja kõrgem elukvaliteet inimeste IKT-oskuste tõusu kaudu

Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi ühe programmi tegevuse

Möödikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Interneti mittekasutajate osakaal 16–74-aastaste Eesti elanike seas	9,8%	10,9%	9%	8%	6%
IKT- spetsialistide osakaal koguhõives	6,9%	6,4%	7,1%	8%	8%

Tegevus 4.1. Digitaalse kirjaoskuse tagamine

Eesmärk: Inimesed teavad ja oskavad internetti oma elukvaliteedi parandamiseks kasutada

Möödikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Interneti mittekasutajate osakaal 16–74-aastaste Eesti elanike seas	9,8%	10,9%	9%	8%	6%

2.6. Programmi planeeritud tegevuste elluviimine

Planeeritud tegevuste täitmise analüüs

Meede 1.

Tegevus 1.1.

- Ajakohastati sideturu õiguslikku raamistikku võttes üle Euroopa elektroonilise sidedirektiivi, et toetada sideturu arengut ja konkurentsi.
- Programmi tegevuse raames arendatakse sideturu ja sideühenduste regulatsiooni, sideregulaator (TTJA) teostab turujärelevalvet ja rakendab regulatsiooni (sh lubade andmine, numeratsioonihaldus, sagedushaldus jm). Toetati riigieelarvest sihtotstarbelise toetusega perioodika kojukannet maapiirkondades summas 1,778 mln eurot.

Tegevus 1.2.

- Viidi ellu toetusmeetmeid juurdepääsuvõrkude rajamiseks maapiirkondades (Eesti 2035). Tehti ettevalmistusi keskse riigivõrgu ründetõrje lahenduse rakendamiseks

Meede 2.

Tegevus 2.1.

Riigi Infosüsteemi Amet tegeles riigivõrgu andmeside teenuse kvaliteedi ja toimepidevuse kindlustamise ja arendamisega, mille raames:

- Alates 01.12.2021 omab Riigi Infosüsteemi Amet üleriigilist DWDM võrku, mille magistraalkanalite läbilaskevõime on 200 Gbit/s;

- Riigi tuumikvõrk on moderniseeritud, mis võimaldab pakkuda ühendust kiirusega 40 Gbit/s:
- Riigivõrgu 30 tähtsamat sõlmpunkti on varustatud toitelahendusega, mis tagab elektrikatkestuse korral 24 tunniks katkematu töö.

Tegevus 2.2.

- 2021. aasta alguses valmis uus avaandmete teabevärv, mis annab parema ülevaate olemasolevatest avaandmetest, võimaldab neid paremini tarbida ja visualiseerida ning aitab tagada andmete kvaliteeti. Lisaks liidestati avaandmete teabevärv geoportaaliga, tagamaks andmete automaatne peegeldamine, panustades veel enam andmete paremasse leitavusse. Käivitati KOVide suunal andmete suunalise koostöövõrgustik, lepiti kokku KOVide põhine pilootprojekt (detailplaneeringute digitaliseerimine) ning projekti kaasuvad osapooled.
- 2021. aastal loodi Bürokrati meeskond MKM-RIAs, viidi läbi mitmeid pilootprojekte Bürokratiga seoses ning augustis 2021. alustati Bürokrati baasplatvormi arendustega. Sama aasta detsembris võeti Bürokrati juturoboti kasutajaliides esmakordselt kasutusele TTJAs. Sama aasta juulis lõpetati valdkondliku pöördumiste klassifitseerija analüüs ja arendus, mis annab võimaluse tulevikus haldusalade üleselt ja -siselt pöördumisi automaatselt õigele osapolele edasi suunata. Lisaks viidi läbi riikliku mobiilirakenduse analüüs ja katseprojekt, hangiti riiklik virtuaalassistendi CVI, kaardistati võimalused piiriüleseks koostööks ja muud.
- 2021. aastal lõpetati 2019-2021 kratikava tegevuste elluviimine ning alustati uue tegevuskava koostamisega. Kokku kaasati üle 50 erineva osapole, hinnati varasemaid tegevusi ja asutuste andmete aduse alast kompetentsi. Sama aasta lõpuks oli kratikava kavand kokku pandud ning 2022. aasta aprillis tutvustati kratikava Vabariigi Valitsuses. Lisaks koostöös HTMiga pandi kokku keeletehnoloogia tegevuskava suunad ning tegevused. Viidi läbi mitmeid kratiprojekte toetamaks ligipääsetavust ja paremat teenuste osutamist, näiteks valmis reaajasubtiitrite lahendus, lõppes tõlkevärava analüüs, telliti grammatikakontrollija arendustööd. Lisaks viidi läbi mitmeid katseprojekte, näiteks keelatud reklaamide tuvastamiseks ja kliendipöördumiste automaatseks suunamiseks.
- 2021. aastal viidi andmehalduse suunal läbi laiapõhine andmehalduritele suunatud koolitus, mis oli nii andmehalduritele kui ka juhtidele suunatud. Kokku osales pea 300 inimest. Lisaks kaardistati valdkonna hetkeseisu, vaadates RIHAs registreeritud prioriteetseks loetud andmekogude andmetest terviklikust ja ajakohasust. Asutustele toe pakkumiseks mehitati sama aasta lõpuks andmehalduse oivakeskus Statistikaameti, RIA ja MKMi baasil. Käivitati RIHAKE ehk andmehalduse töövahendi arendus, mis jõudis lõpule 2022. aasta teises kvartalis.
- 2021. aasta valmis nõusolekuteenus ja sama aasta detsembris rakendati nõusolekuteenust esimest korda erasektori poolt. Nõusolekuteenus tuli kasutusele järelmaksu taotlemise protsessis koostöös AS Inbanki ja elektroonikapood Klickiga (kui inimene annab nõusolekuteenuse keskkonnas oma heakskiidu, kontrollib pank Maksu-

ja Tolliameti andmekogust inimese maksevõimet, mille põhjal saab teha andmete teugineva otsuse järelmaksu andmiseks).

- Nordic Institute for Interoperability Solutions partnerina – kes arendab X-tee andmevahetuskihi baastehnoloogiaid - liitus Island. Varasemalt rahastati NIIS tegevusi Eesti ja Soome poolt ühiselt. Eestile rahalist lisakulu see ei tekita, aga mitu investeringutega panustavat partner-riiki võimaldab X-tee jätkusuutlikult edasi arendada.
- Avalikustati X-Road tarkvara v7, ligikaudu 58% x-tee liikmetest on üle läinud üle v7 peale.
- X-tee iseteeninduskeskkonda loodi andmeteenuste kataloog, mis annab võimaluse andmeteenuste pakujatel enda teenuseid kirjeldada ja dokumenteerida.
- Toimus Riigi Infosüsteemi Ameti poolt pakutava Riigi autentimisteenuse aktiivne kasutusele võtmine riigi e-teenuste pakujate juures, prognoosime jätkuvat teenuse laienemist avalikus sektoris. Riigi autentimisteenuse edasiarendusena tegime ettevalmistusi riigi ühekordse sisselogimisega autentimisteenuse lahenduse pakkumiseks (2021.a. piloot) plaaniga alustada uue teenuse pakkumist juba 2022. aastal. Sellega tekib e-teenuste arendajatel võimekus siduda kokku erinevate infosüsteemide poolt pakutavad e-teenused ja oluliselt paraneb e-teenuse lõppkasutaja kasutusmugavus.
- Riigi autentimisteenuse juurde lisandus uusi EL riikide autentimisvahendeid, mis annab nende riikide kodanikel võimaluse kasutada mugavalt meie e-teenuseid.
- ID-kaardi jätkusuutliku, stabiilse kasutamise tagamiseks e-teenustes autentimiseks ja signeerimiseks ning kasutajamugavuse parandamiseks muudeti Eesti ID-kaardi tarkvara arhitektuuri ja loodi veebilehitsejate uued pistikprogrammid.
- Toimus valimiste infosüsteemi (VIS3) välja arendamine, et tagada kohalike omavalitsuste volikogude (KOV21) valimised. Süsteem valmis õigeaegselt ja valimiste ettevalmistus, korraldus ning tulemuste avalikustamine läks edukalt. Tagasiside VIS3 kasutajatelt (valimiste korraldajad, jaoskondade töötajad, kandidaadid) oli positiivne.

Meede 3.

Tegevus 3.1.

- 2021. aasta detsembris jõustusid AvTSi muudatused, mida vedasid Justiitsministeerium koostöös MKMiga. Muudatuste toel rakendusid täiendavad kohustused avaandmete avalikustamisel, lisaks võeti muudatusega üle avaandmete direktiivist tulenevad nõuded.
- 2021. aastal sai läbi viidud viie võimaliku sündmusteenuse analüüs ning sündmusteenuste pakkumiseks vajaliku keskse arhitektuuri näidisrakenduse loomine.
  - **Kinnisvaraga seotud sündmusteenuste** analüüsiprojekti käigus uuriti inimesele kuuluva kinnisvaraga seonduvate teenuse koondamist riigiportaali. Samuti kinnisvara ostmisel ja müümisel olulise informatsiooni kergesti kättesaadavaks tegemist riigiportaalist. Edasised arendusotsused on plaanis sõlmida 2022. aasta lõpuks.
  - **Juhtimisõiguse ja sõiduki omamise sündmusteenuste** analüüsi käigus uuriti Transpordiameti poolt pakutavate antud teenuste proaktiivsuse tõstmist ning

teenuste pakkumist läbi riigiportaali. Edasised teenuste arendusotsused on plaanis sõlmida 2022. aasta lõpuks.

- **Abielu sündmusteenuse ja lahutuse sündmusteenuse** analüüsi projektis uuriti detailsemalt 2020 aastal valminud abiellumise sündmusteenuse visiooni realiseerimist. Samuti loodi lahutuse sündmusteenuse realiseerimiseks tarvilik teenuskontseptsioon. Abiellumise sündmusteenuse realisatsiooniga on projekti valmimise järgselt edasi liigutud ning 2022. aasta lõpuks on plaanis teenuse esimene versioon kasutajatele avada.
- **Tööta jäämise sündmusteenuse** näitel teostatid sündmusteenuste arhitektuuri näidisrakendus, mille põhjal on 2022. aastal alustatud sündmusteenuste keske platvormi arendust. Projekti käigus loodi ja valideeriti keske platvormi komponendid ja nõuded. Keskne platvorm on kasutatav sündmusteenuste üleselt ning võimaldab pakkuda tuge ka laiemalt avalike teenuste pakkumisel nii riigi kui kohaliku omavalitsuste asutustele.
- **Lapse saamise sündmusteenuse** analüüsi projekti käigus kirjeldati detailselt lapse saamise sündmusteenuse realiseerimist etapiviisiliselt. Projekti käigus analüüsiti tervikteenuse ning ühtlasi ka minimaalse väärtusloova toote realiseerimiseks vajalikke tegevusi. Projekti tulemina valminud teekaardi kohaselt on arendustegevus jätkunud ka 2022. aastal ning minimaalne väärtusloov toode on planeeritud realiseeruma 2022. aasta lõpuks.
- Riigiportaali eesti.ee puhul keskenduti peamiselt visuaalsest ja tehnilisest taakvara loobumisest alustöödele, eesmärgiga pakkuda järgnevatel aastatel lõppkasutajatele (nii eraisikule kui ettevõtjale) kasutajasõbralikumat digiväravat riigi teenuste ja seotud info kasutamiseks. Samuti oli fookus digivärava turvalisuse ja toimepidevuse tõstmine läbi hajusama arhitektuuri.
- Märkimisväärne oli riiklik postkasti proaktiivne suunamine elanike rahvastikuregistris märgitud e-posti aadressitele (1,3 milj postkasti), mis lihtsustab oluliselt riigi ja kodaniku vahelist suhtlust.

Meede 4.

Tegevus 4.1.

Interneti kasutajate arv kasvas 2021. aastal hüppeliselt. Kui 2020. aastal vähenes interneti kasutajate arv 8,4 tuhande võrra võrreldes 2019. aastaga, siis 2021. aastal kasvas kasutajate arv 19.8 tuhande võrra võrreldes 2020. aastaga. Kõige suurem oli hüpe 65-74 aastaste vanuserühmas, kus lisandus 16 200 uut kasutajat võrreldes 2020. aastaga.

Uute tulijate peamine põhjus oli vajadus ja ka siit tulenev motivatsioon internetti kasutama hakata. Covid-piirangute tõttu olid vajalikud igapäevased teenuse liikunud internetti (sh näiteks poodlemine) ning elanikkond, kes muidu ei olnud motiveeritud kasutama online-teenuseid, õppis ka ise internetipõhiseid teenuseid kasutama.

2019 ja 2020 aastatel Covid-piirangute tõttu liikusid ka oskuste koolitused ning nõustamised internetti, sh raamatukogud üle Eesti pakkusid elanikkonnale ka online digioskuste ning e-teenuste alast nõustamist.

- 2017. aastal alustatud raamatukogude töötajate digioskuste arendamise programmis e-Kogukond koolitati raamatukoguhoidjaid, et raamatukogud saaksid oma kliente nõustada IT-valdkonnas ning 2021. aastal viidi sama projekti raames IT-oskuste koolitusi läbi ka elanikele.
- 2021. aasta tegevused on olnud suunatud IKT baas- ja kõrgemate oskuste arendamisele, IKT-alase ekspertsuse suurendamisele ja digiriiki käsitlevate teemade ja seda toetavate tehnoloogiate tutvustamisele. 2021. aastal käivitasime avalikule sektorile suunatud, aga kõigile huvilistele ligipääsetava Digiriigiakadeemia.ee koolituskeskkonna, et toetada avalikku sektorit digimuutuste elluviimiseks vajalike teadmiste ja oskustega.

2.7. Aruandeaasta eelarve täitmine (tuhat eurot)

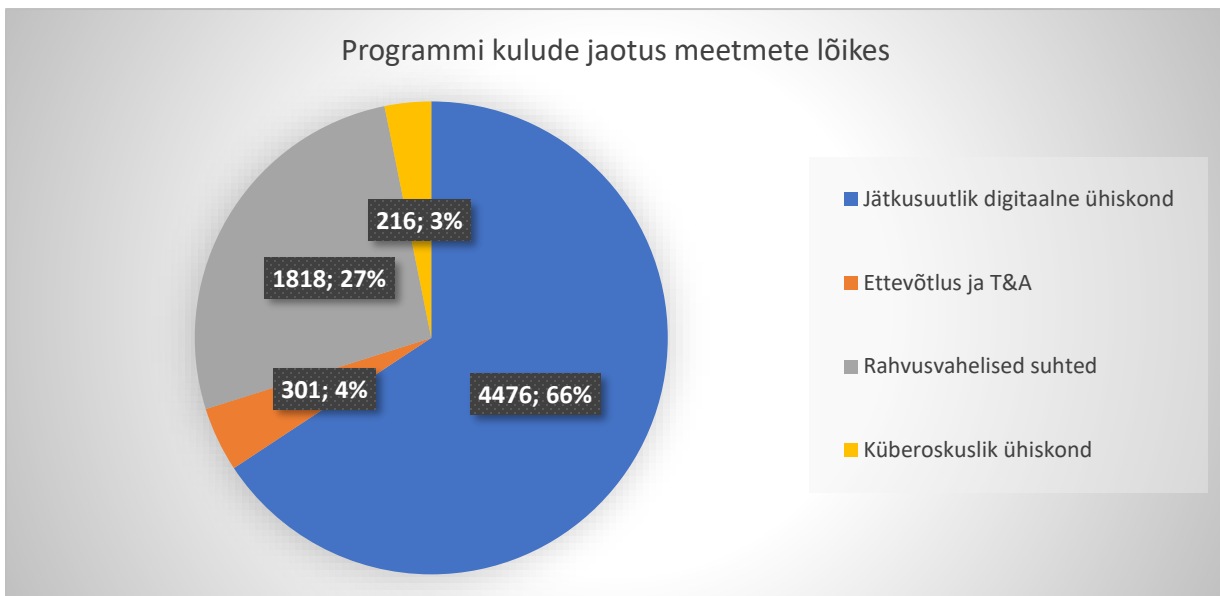
	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Programmi nimetus	E-riigi ja sideturu arendamise programm		
Investeeringud	4414	12728	8182
Kulud	54583	45515	37539
Meetme nimetus	Sideturu ja ühenduste areng		
Kulud	10700	23705	18063
Meetme nimetus	Riigi IS arendamine		
Kulud	10277	13641	13964
Meetme nimetus	Paremad avalikud teenused IKT abil		
Kulud	32377	6764	4902
Meetme nimetus	IKT oskuste arendamine		
Kulud	1229	1406	609

3. Küberturvalisuse programm

3.1. Programmi üldinfo

Programmi nimi	Küberturvalisus
Programmi eesmärk	Eesti on kõige küberturvalisem digitaalne riik.
Eesti 2035 sihid (alasihtide täpsusega)	Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik
Peavastutaja ministeerium (minister)	MKM (ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister)
Kaasvastutaja ministeerium (minister)	-

3.2. Programmi kulud meetmete lõikes

3.3. Programmi mõõdikud

Eesmärk:	Eesti on kõige küberturvalisem digitaalne riik.				
Programmi mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Küberintsidentide arv, mis häirib olulisel määral ühiskonna sotsiaalset ja majanduslikku toimimist või sunnib loobuma harjumuspärasest digitaalsetest lahendustest	70*	26	7	≤ 70	≤ 70
Eesti elanikud tunnevad end internetis turvaliselt ning usaldavad e-riiki: turvariski vältimise kaalutlustel avaliku sektori või teenusepakkujaga elektroonilisest suhtlemisest hoidunute osakaal	3,10%	-**	-**	3,10%	3,10%
Eesti elanikud tunnevad end internetis turvaliselt ning usaldavad e-riiki: turvalist elektroonilist identiteeti kasutavate inimeste osakaal elektroonilist identiteeti omavatest elanikest	69%	67%	68%	65%	65%

* 2020. aasta numbri suur erinevus võrreldes 2019. aastaga tuleneb sellest, et muutus meetodika, vaadati üle ning lepiti kokku asjakohasemad mõõtmise kriteeriumid.

** Statistika kogutakse 2022.a IV kvartaliks

3.4. Olukorra lühianalüüs (arengud ja väljakutsed)

Sidevõrkude turbe tagamiseks täiendati Elektroonilise side seadust ja VV määrust (5G ja sidevõrkude turbe regulatsioon) ning küberturbe tagamise parandamiseks ja strateegilise juhtimise tõhustamiseks täiendati MKM-i põhimäärust. Samuti loodi MKM-i riikliku küberturvalisuse osakond. Eesti saavutas ÜRO ITU küberturbe indeksis (Global Cybersecurity Index) seni kõrgeima koha (3 koht).

Väljakutseteks on detsentraliseeritud küberturvalisuse tagamise süsteemi keskne koordineerimine ja strateegiline juhtimine. Küberturvalisuse suurendamiseks töötatakse välja küberturbe seire metoodika; arendatakse riikliku küberturbe juhtimist ning täiendatakse küberturvalisuse seadust.

Oleme hetkel ette valmistamas rahvusvaheliselt tunnustatud küberinvesteeringute hindamise metoodika mudeli väljatöötamist. Loodav mudel annaks küberturvalisuse investeeringute optimaalse mahu sõltuvalt näiteks asutuse või organisatsiooni üldisest või IT-eelarvest. Selliselt saaks edaspidi tagatud küberturvalisuse jätkusuutlik rahastamine nii Eestis kui ka globaalselt.

24.02.2022 alustas Venemaa Föderatsioon röövvallutussõda Ukraina vastu ja see mõjutab meie julgeolekukeskkonda, sealhulgas Eesti küberruumis toimuvat. Eeltoodust tulenevalt taotleme RES protsessi raames lisarahastust, mis aitab säilitada küberruumis vajalikku kerksust ning senisest paremini toime tulla küberohtudega.

3.5. Meetmete ja tegevuste mõõdikud

Programm on jaotatud neljaks meetmeks.

Meede 1. Jätkusuutlik digitaalne ühiskond					
Eesmärk: Eesti on jätkusuutlik ja turvaline digitaalne ühiskond					
Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi ühe programmi tegevuse.					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Riskidele avatud teenuste koguarv riigivõrgus (CERT.EE seireandmete najal puudulikult konfigureeritud seadmeid riigivõrgus)	50%	43%	36%	38%	28%
Riskidele avatud teenuste koguarv Eesti küberruumis (CERT.EE seireandmete najal puudulikult konfigureeritud seadmeid Eesti küberruumis)	26000	20093	32620	19000	14500

Tegevus 1.1. Tehnoloogilise vastupanuvõime tõhustamine					
Eesmärk: Tehnoloogilise vastupanuvõime tõhustamine					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Kõik uued riigi infosüsteemid ja e-teenused vastavad turvalise arhitektuuri põhimõtetele	ei	ei	ei	jah/ei	jah/ei

Meede 2. Ettevõtlus ning teadus- ja arendustegevus					
Eesmärk: Eestis on teaduspõhine, innovaatiline ja globaalselt konkurentsivõimeline küberturbe sektori ettevõtlus, mis katab riigi jaoks olulised võtmekompetentsid					
Meetme kirjeldus: Meedet viidi ellu läbi ühe tegevuse.					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Küberturbe sektori ettevõtete ekspordi maht (mln eurot)	15,86	-*	-*	≥ 15,86	≥ 15,86

Tegevus 2.1. Küberturbe teadus- ja arendustegevuse ning teaduspõhise ettevõtluse toetamine ja edendamine					
Eesmärk: Tagatud on riigi kui targa hankija edukas sisuline koostöö ettevõtete ning teadusasutustega					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Uute küberturvalisuse valdkonna iduettevõtete arv	22	60	66	37	42

Meede 3. Rahvusvahelised suhted

Eesmärk: Eesti on arvestatav partner rahvusvahelisel areenil ning rahvusvaheline suunanäitaja

Meetme kirjeldus: Meedet viiakse ellu läbi ühe tegevuse.

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Vastutavate asutuste iga-aastane ekspert-hinnang Eesti rahvusvaheliste suhete sisulisele kvaliteedile ja fookusele	Poliitiline ja strateegiline koostöö toimub läbi üksikute initsiatiivide ja ebäühtlaselt	Poliitiline ja strateegiline koostöö toimub läbi üksikute initsiatiivide ja ebäühtlaselt	Rahvusvahelise suhtluse keskne koordineerimine on paranenud riikliku küberturvalisuse osakonna loomisega	paraneb	paraneb

Tegevus 3.1. Koostöö tõhustamine strateegiliste välispartneritega

Eesmärk: Stabiilsuse tagamine küberruumis läbi omapoolse osaluse kahe- ja mitmepoolses koostöös

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Operatiivtasandil on korraldatud rahvusvahelisele kogukonnale suunatud üritused ja õppused	2 suuremat rahvusvahelist üritust ning 5 rahvusvahelist õppust aastas (7)	2 suuremat rahvusvahelist üritust ning 5 rahvusvahelist õppust aastas (7)	0*	7	7
Eesti küberturvalisuse korraldusega tutvuvate välisdelegatsioonide arv	80	12*	2*	80	80

*Siin arvestatud ainult füüsilisi üritusi. COVID-19 pandeemia tõttu viidi rahvusvahelisi üritusi läbi piiratult või virtuaalselt.

Meede 4. Küberoskuslik ühiskond

Eesmärk: Eesti on ühiskonnana küberteadlik ning tagatud on valdkonna spetsialistide piisav järelkasv

Meetme kirjeldus: Meede on jaotatud kaheks programmi tegevuseks.

Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Interneti kasutamisel turvaohuga kokku puutumise tulemusel kahjukannatanute osakaal (%)	27,70%	-*	-*	20%	20%
Ametlikult kinnitatud IKT turvapoliitika kasutamine ettevõtetes (%)	16,90%	16,90%	-**	25%	25%
Küberkaitse erialade lõpetajate %, mis jõuab Eesti tööturule	33 (2017)	33 (2017)	33 (2017)	>35	>35

* Statistika kogutakse 2022.a IV kvartaliks.

** Puudub asjakohane allikas mõõtmiseks.

Tegevus 4.1. Kodanike, riigi- ja erasektori küberteadlikkuse tõstmine					
Eesmärk: Kõigil küberruumis tegutsejatel on vajalikul tasemel teadmised ohtudega toimetulekuks					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Küberteadlikkuse testimis- ja koolitusplatvormi kasutatavad süsteemselt valitsusasutused, põhiseaduslikud institutsioonid ja KOVID	53%	56%	58%	80%	90%

Tegevus 4.2. Riigi- ja erasektori nõudlusele vastava talendi arendamine					
Eesmärk: Tagatud on nii riigi kui avaliku sektori jaoks vajalik kübervaldkonna töäjõud					
Mõõdikud	Tegelik täitmine			Sihttasemed	
	2019	2020	2021	2021	2022
Küberkaitse erialade lõpetajate %, mis jõuab Eesti tööturule.	33 (2017)	33 (2017)	33 (2017)	>35	>35

3.6. Programmi planeeritud tegevuste elluviimine

Planeeritud tegevuste täitmise analüüs
Meede 1.
Tegevus 1.1.
- Eesti Infoturbestandardi (E_ITS) kahe esimese versiooni valmimine ja kättesaadavaks tegemine eits.RIA.ee portaalis. Alustati laiapõhjalist infoturbestandardi koolitustega ja standardi piloteerimisega asutustes.   - Toimus oluline arenguhüpe järelevalvevõimekuse tõstmiseks läbi järelevalvajate arvu kasvu. Võimekuse kasvatamist jätkatakse ka aastal 2022. Fookus oli ka järelevalve tegevuste kvaliteedi tõstmine ning protsessi tõhustamine, kasvanud on menetluste hulk ning samas lühenenud menetlustele kuluv aeg. Tehti olulisi ettevalmistusi, et olla valmis uue infoturbestandardi nõuete täitmise kontrollimiseks ja järelevalvemenetluste läbi viimiseks.   - CERT-EE tõhustas riskidele avatud teenuste seiret ning võrrelduna aasta varasemaga kogutakse rohkem avalikest allikatest pärinevaid andmeid. Samuti täiendati raporteerimise loogikat, kus raporteerimine toimub igapäevaselt ja automaatselt sõltumata muudatustest teenuse omanike poolt, sh raportid jõuavad elutähtsate teenuste omanikeni, mitte sideteenuse pakkujale.
Meede 2.
Tegevus 2.1.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi finantseerimisel teostab Startup Estonia küberturvalisuse iduettevõtete toetuse programmi, mille rahastus oli 2021. aastal 100 000 eurot ning mis kasvab 2022. aastal 150 000 euroni. Selle toetusmeetme abil toetatakse alustavaid küberturbe valdkonna ettevõtteid Eestis ning arendatakse nende kogukonda ja ökosüsteemi laiemalt. Meede on olnud tõhus – selle abil on olnud selges kasvutrajektoris uute küberturvalisuse valdkonna iduettevõtete arv ning muud näitajad. 2021.a moodustasid küberturvalisuse iduettevõtted 4,9% kõigist Eesti iduettevõtetest,

samas tööjõumaksude osakaal moodustas 8% sektori kogupanusest. Hüppelise kasvu tegi ka iduettevõtete käive, mis oli 2020. a 36,5 miljonit eurot ning mis tõusis 2021. a 76 miljoni euroni (48% kasv). Selle tegevuse rahastuse jätkamist 2023. aastal ning edaspidi taotletakse ja Riigieelarve strateegia ja 2023. a Riigieelarve lisataotluste kontekstis.

- 2021. aastal jõustus Euroopa küberkompetentsikeskuste määrus, millega loodi Eestisse küberturvalisuse sektori edendamise eesmärgiga riiklik koordineerimiskeskus Riigi Infosüsteemi Ameti juurde. Kordineerimiskeskuse missiooniks on edendada Eesti ja Euroopa küberturvalisuse tööstuse, tehnoloogia ja teaduse arengut.

Meede 3.

Tegevus 3.1.

- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis riikliku küberturvalisuse osakonna loomisega toodi ministeriumisse ka üleriigilise küberturvalisuse tagamise juhtimise, korraldamise ja koordineerimise vastutus rahvusvahelisel tasandil. Oluline osa osakonna tööst keskendub erinevate EL poliitikate rakendamisele Eestis ja kujundamisele Euroopas. Sealhulgas toimub Euroopa-ülene koostöö paljudes erinevates tööformaatides, nii operatiivsel ja tehnilisel tasandil MKM valitsemisala asutuste poolt kui strateegilisel tasandil MKM enda poolt. Märkimisväärne hulk töömahust läheb ka rahvusvahelise suhtluse koordineerimisele globaalsemal (ÜRO, NATO, partnerriigid väljaspool Euroopat) tasandil, mille osas tehakse tihedat koostööd Välisministeriumi, Kaitseministeriumi ja Riigikantseleiga.
- Covid-19 pandeemia mõjutas oluliselt RIA välissuhtlust aastal 2021. Samas jätkusid olulised koostöökohtumised, küberkonsultatsioonid jms virtuaalkanalites.

Meede 4.

Tegevus 4.1.

- Riigi Infosüsteemi Amet jätkas 2019. aastal alustatud suunatud teavituskampaaniate korraldamisega erinevatele sihtgruppidele, et tõsta üldist küberteadlikkust ja valmisolekut küberohtudega toime tulekuks.
- 58% avaliku sektori asutused kasutavad süsteemselt küberteadlikkuse testimise keskkonda.

Tegevus 4.2.

- Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium rahastas 2021. aastal Tallinna Tehnikaülikoolis ja Tartu Ülikoolis küberturvalisuse alase teadus-, arendus- ja õpetamiskompetentsi kasvu kokku summas 500 000 eurot. Samas mahus on planeeritud rahastuse jätkamine 2022. aastal, samuti on Riigieelarve strateegia ja 2023. a Riigieelarve lisataotlustes selle rahastuse jätkumist taotletud. Selle tulemusel on olnud võimalik mõlemas ülikoolis palgata valdkonna tipptasemel teadureid ja õppejõude, rahastada doktori- ja magistriõpet küberturvalisusega seotud erialadel (sh nt krüptograafia), soetada vajalikke tehnilisi vahendeid õppe- ja teadustöö läbi viimiseks ning viia läbi erinevaid teadusuuringuid ja analüüse.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium panustas aktiivselt TAIE fookusvaldkonna „Digilahendused igas eluvaldkonnas“ teekaardi koostamisse. Fikseeriti 5 valdkonda, mis on olulised Eesti e-riigi toimimiseks ja arenguks.

Tulemus: 2021. aasta jooksul valmisid uuringud, mis toetasid nii teadurite arengut kui ka andsid sisendi riigi küberturvalisuse arendamisesse. Defineeritud on 5 olulist valdkonda, kus Eesti e-riik vajab kompetentseid spetsialiste.

3.7. Aruandeaasta eelarve täitmine (tuhat eurot)

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Programmi nimetus	Küberturvalisuse programm		
Investeeringud	150	2924	1432
Kulud	6129	9547	6811
Meetme nimetus	Jätkusuutlik digitaalne ühiskond		
Kulud	3632	6246	4476
Meetme nimetus	Ettevõtlus ja T&A		
Kulud	730	861	301
Meetme nimetus	Rahvusvahelised suhted		
Kulud	1586	2201	1818
Meetme nimetus	Küberoskuslik ühiskond		
Kulud	181	239	216